

ת"פ 3955/08/12 - מדינת ישראל נגד ח.א.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 3955-08-12

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד אביב דמרי, פמ"ד
ח.א.
ע"י ב"כ עו"ד יחיא סעדה

בפני כב' השופט אלון אינפלד
המאשימה
נגד
הנאשם

החלטה

רקע עובדתי

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, שלא כלל הסכמה עונשית, בכתב אישום מתוקן, אשר ייחס לו עבירה של **חבלה ופציעה בנסיבות מחמירות**, לפי סעיפים 333 + 335(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק").
2. על פי הנטען בכתב האישום המתוקן, בתאריך 27.7.12 בשעת בוקר, ביקש הנאשם מבת זוגו, המתלוננת, שתכין לו אוכל, וזו השיבה כי תעשה כן מאוחר יותר. בתגובה לכך, אחז הנאשם בשערות ראשה של המתלוננת, היכה בראשה, הפילה לרצפה, אחז בידו השנייה שולחן עץ קטן והיכה באמצעותו את המתלוננת בגבה. כתוצאה ממעשיו פונתה המתלוננת למרפאה המקומית ולאחר מכן למיון בבית החולים "סורוקה", שם התעורר חשד לשבר בעמוד שדרה מותני ונקבע כי היא סובלת משטפי דם תת עוריים כחולים ומרגישות במישוש משמעותי באזור שרירי העכוז.

עמדת שירות המבחן

3. שירות המבחן הגיש תסקיר בעניינו של הנאשם, ומטבע הדברים יובאו כאן אך חלק מן הדברים. הנאשם כבן 36, נשוי ואב לחמישה ילדים, מתגורר עם משפחתו ברהט. הנאשם, אשר נעדר כל הרשעות קודמות, אינו עובד כיום בשל בעיות רפואיות ומתקיים מקצבת המל"ל. הוא נישא בגיל 17 למתלוננת ותיאר מערכת יחסים תקינה עמה לאורך שנות נישואיו.
4. הנאשם סיפר על ההידרדרות במצבו הרפואי עד כדי מצב של נכות בשיעור 100% בעקבות ניתוח שעבר

עמוד 1

בגבו מאז הוא סובל ממצבי לחץ, דיכאון ועצבנות יתר המשפיעים על התנהלותו מול הזולת. בשל מצבו הרפואי אינו מסוגל כיום להתהלך באופן עצמאי, מתנייד באמצעות כיסא גלגלים ומקבל עזרה בעיקר מאשתו ומאחיו בביצוע פעולות יומיומיות. לאחרונה, סיפר כי אשתו סירבה לסייע לו בשל מצבה הבריאותי, כי התקשה לקבל את סירובה והיה מרוכז בעצמו ובצרכיו.

5. אשת הנאשם, המתלוננת, כבת 34, סיפרה כי היא סובלת מבעיות רפואיות שונות, ביניהן כאבים בפרקים וחולשה בגוף. היא תיארה מערכת יחסים תקינה עם הנאשם, אם כי סיפרה על התנהגות המלווה בעצבנות ואיומים מצדו, וזאת עוד בתקופה שלפני הניתוח שעבר בגב. לדבריה, חלה הדרדרות ביחסים ביניהם, בין היתר על רקע אי יכולתה לעמוד במשימות הטיפול בו בשל מצבה הבריאותי ובשל הנטל הרובץ על כתפיה, דבר שעורר אצל הנאשם תחושות של כעס כלפיה וחוסר סבלנות. לאחר המעשה נשוא כתב האישום, עברה להתגורר אצל הוריה, אך עקב סולחה, לאחר מספר חודשים, היא שבה להתגורר עם הנאשם. לדבריה, כיום אינה חוששת ממנו והיא מוכנה לתת הזדמנות נוספת לקשר ביניהם.

6. בהתייחס לאירוע העבירה מסר הנאשם כי הוא מתחרט על מעשיו, כי היה עצבני באותו היום נוכח התחושה שאשתו הייתה עסוקה בדברים אחרים והציבה אותו בתחתית סדר העדיפויות. שירות המבחן התרשם, כי הנאשם, שהינו בעל יכולות ורבליות וקוגניטיביות דלות, חווה משבר קשה בשל השינוי במצבו הבריאותי ובשל המגבלות שנכפו עליו כתוצאה מכך. כן התרשם, כי הנאשם התקשה להתמודד עם אובדן עצמאותו והחיים במצבי תלות בזולתו. לדעת שירות המבחן עמדתו זו השפיעה לרעה, יחד עם עמדות בעייתיות אחרות, ותחושות תסכול בכלל. כל אלה גרמו לו לפעול באופן אגרסיבי. שירות המבחן שיקף לנאשם את הבעייתיות שבהתנהגותו והנאשם גילה נכונות להיתרם מגורמי הטיפול בלשכה לשירותים חברתיים ברהט.

7. מתסקיר משלים שהוגש בעניינו עולה, כי הנאשם שובץ בקבוצה, הקפיד להשתתף במפגשים, וגילה מוטיבציה לשינוי ורצון אמתי לשקם את עצמו ואת האינטראקציה עם בני משפחתו. הוא משתף בקשייו הרגשיים השונים, בהם תחושת הריחוק ממשפחתו המתגוררת בקומה השנייה, בעוד הוא נותר בקומת הקרקע בשל מגבלתו הרפואית. הנאשם החל לזהות את דפוסי התנהגותו הבעייתיים כלפי אשתו, ולהבין את החשיבות לנהוג באיפוק תוך הכרת צרכי האחר.

8. גורמי הטיפול התרשמו כי משפחתו של הנאשם מצויה כעת בתהליך חיובי של חזרה לחיי משפחה תקינים. יחד עם זאת, ולאור קשיי תקשורת שעדיין קיימים בין בני הזוג, העריך שירות המבחן כי קיימת חשיבות להמשך הטיפול בנאשם. בשל כל אלה, ונוכח שיתוף הפעולה מצד הנאשם המליץ שירות המבחן על המשך השתתפותו בטיפול הפרטני בלשכת הרווחה וזאת במסגרת הטלת צו מבחן לשנה לצד הטלת עונש מאסר על תנאי והתחייבות.

ראיות וטעונים לעונש

9. אין לנאשם עבר פלילי ולא הוגשו ראיות לעונש מטעם התביעה.

10. ההגנה הגישה מטעמה מסמכים רפואיים (נע/2) המעידים על מצבו הרפואי של הנאשם בטרם הניתוח

שעבר בגבו ולאחריו. מהמסמך הרפואי העדכני מיום 6.12.10 עולה ממצאי הבדיקה כי הנאשם מתהלך בסבל ניכר תוך כדי שימוש בהליכון, סובל מניידות מוגבלת ומתנועתיות מוגבלת בגב במידה קשה בכל המישורים.

11. כמו כן הגישה ההגנה מסמך מהמחלקה לשירותים חברתיים ברהט (נע/1), שעיקרו פורט לעיל במסגרת תסקיר שירות המבחן. בין השאר נכתב בו כי הנאשם עבר ניתוח בגבו בשל תאונת עבודה, בעקבותיו הוא מרותק כיום לכיסא גלגלים, זקוק לסיוע בביצוע מטלות בסיסיות ונוטל כ-17 כדורים ביום. במסגרת הטיפול, הנאשם שיתף בקשייו השונים, כפי שפורטו בתסקיר המשלים, הנובעים ממוגבלותו הרפואית, הביע חרטה על הדרך בה נהג כלפי המתלוננת וגילה פתיחות ומוטיבציה כנה לשינוי.

12. ההגנה העידה מטעמה את מר טלאל אלקרינאוי, ראש עיריית רהט, אשר סיפר כי הוא מכיר את הנאשם מאז שהיה ילד וכי נהג לבקר בבית משפחתו בתדירות גבוהה. העד סיפר כי הנאשם שהה בביתו כחצי שנה בתנאי מעצר בית וכי הוא (העד) שימש כערב שלו בתקופה זו. העד סיפר כי מדובר בנאשם נורמטיבי, וזו מעידה חד פעמית מצדו, אשר השפיעה עליו מבחינה רגשית ונפשית. הנאשם, לדבריו, במהלך מעצר הבית חווה תקופה קשה, שלווהה בייאוש ובכי. העד שב ואמר כי הנאשם מכה על חטא, ומניסיונו הרב, קיים סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם ויחזור למוטב. כן הדגיש את מצבו הרפואי של הנאשם שהיווה נטל על המתלוננת וגרם למתיחות בין בני הזוג.

13. **המדינה** הדגישה את חומרת העבירה שביצע הנאשם ואת הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מכך. בהם, שמירה על שלומה הפיזי של המתלוננת, ביטחונה וכבודה, ערכים המחייבים הטלת ענישה מרתיעה. המאשימה ציינה, כי אמנם מדובר באירוע אחד, אך אירוע זה כלל מספר פעולות של אלימות, גם באמצעות ידו של הנאשם וגם באמצעות חפץ. בשל כך ובהסתמך על פסיקה שהמציאה, **טענה כי מתחם הענישה הראוי בנסיבות העניין צריך לנוע בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל.**

14. בהעדר עבר פלילי ולאור מצבו הבריאותי של הנאשם והתסקיר החיובי עתר התובע להשית על הנאשם עונש המצוי בחלקו התחתון של המתחם. כן טען כי נסיבות העניין אינן מאפשרות לסטות לקולה ממתחם הענישה. באשר למצבו הרפואי הדגישה המדינה כי אמנם הנאשם מרותק לכיסא גלגלים אך גם העבירה שביצע נעברה כשהוא יושב על אותו כיסא.

15. **הסניגור** ביקש לזקוף לזכות הנאשם את העובדה שהוא נעדר עבר פלילי ואת העובדה שאלימות אינה מאפיינת את סגנון חייו. הוא הדגיש גם כי הנאשם הודה במיוחס לו כבר בהזדמנות הראשונה, הביע חרטה כנה על מעשיו, הבין את הפסול שבהתנהגותו והשתלב בהליך טיפולי. כן הדגיש, כי האירוע עצמו, המעצר שבעקבותיו וההרחקה מאשתו ומביתו השפיעו קשות על הנאשם ושימשו כגורם מרתיע. הסניגור עמד על מצבו הרפואי הקשה של הנאשם, אשר השפיע עליו קשות והיווה את הרקע להתנהגותו האלימה, וטען כי בסופו של יום, לא מדובר במספר אירועי אלימות, אלא באירוע אחד שארך שניות בודדות ונבע מטעות רגעית של הנאשם.

16. הסניגור הציע בנסיבות מקרה זה **לנקוט בדרך השיקום, תוך חריגה מהמתחם**, כאמור בסעיף 40ד(א) לחוק העונשין. הסניגור טען כי אין מדובר בנסיבות של עבירה בעלת "חומרה יתרה" כאמור בסעיף 40ד(ב) ולפיכך רשאי בית המשפט לנקוט בדרך השיקום, אף אם לא מדובר ב"נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן".

הסנגור הדגיש בהקשר זה כי מדובר בנאשם נורמטיבי, המעוניין ביחד עם המתלוננת בשיקום היחסים ואף עבר תהליך טיפולי ראשוני לשם כך. כן ציין את ההתרשמות החיובית של גורמי הטיפול ממנו **ובנסיבות העניין עתר להעדיף את שיקולי השיקום ולאמץ את המלצת שירות המבחן.**

17. **הנאשם** הביע חרטה על מעשיו וציין כי הקשר עם שירות המבחן עזר לו לגבש תובנות אודות המעשה. לדבריו, הוא אוהב את אשתו ומשפחתו, כועס על עצמו, ולא יחזור על התנהגות כזו בעתיד.

מתחם

18. בהתאם לתיקון 113 לחוק, העיקרון המנחה הוא יחס הולם בין חומרת מעשה הנאשם ומידת אשמתו לבין סוג העונש המוטל "ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה" (סעיף 40 ג לחוק העונשין).

19. מעשיו של הנאשם פגעו בערכים מוגנים במספר היבטים. **עבירת אלימות פוגעת בשלמות גופו של אדם ובביטחונו, תוך גרימת כאב וסבל.** ערך נוסף הנפגע כתוצאה ממעשי הנאשם הוא **הטלת מורא ופחד בלבו של אחר.** מעבר לעצם השימוש באלימות, מדובר **באלימות במשפחה - שנעברה כלפי בת זוג.**

20. הן המחוקק והן הפסיקה מתייחסים בחומרה לאלימות במשפחה. החומרה המיוחדת באה לידי ביטוי בניצול עמדת הכוח של הפוגע כלפי יתר בני המשפחה. "כוח" אין משמעו דווקא כוח פיזי, ולעיתים מדובר בכוח הנובע ממעמדו במשפחה, בין על פי מסורת עדתית ובין מכוח דינמיקה של היחסים בתוך משפחה מסוימת. כך או כך, ראוי כי נאשם, המכה את אשתו ונוהג בה כחפץ שבשליטתו, יפנים את המסר, שאין הוא אדון על אשתו, כי מעמדם שווה, ואין הוא רשאי לכפות עליה דבר תוך שימוש ב"ענישה" פיזית. התנהגות תוקפנית ואיבוד עשתונות כתוצאה מרגע של כעס או משבר או קשיים בדחיית סיפוקים אינה יכולה להתקבל בסלחנות. תופעת האלימות במשפחה מהווה פגיעה אנושה בתא המשפחתי, בכבודם ובחירותם של הקורבנות. בשורה ארוכה של פסקי דין הובהר הצורך להילחם בעבירות אלה.

21. במקרה זה, המדובר במעשי אלימות שביצע הנאשם כלפי בת זוגו לחיים, אם ילדיו ויש לראות את התנהגותו בחומרה. יוזכר כי הנאשם אחז בשערה של המתלוננת, היכה בידו בראשה, הפילה לארץ ואז אחז בשלחן מעץ ובו הכה בגבה, תוך שהוא גורם לחבלות בגבה, המתוארות בכתב האישום. עם זאת, יודגש כי למרות החשד, לא נמסר כי נגרם שבר, אלא שטפי דם ורגישות במישוש, כך שהחבלה לא הייתה חמורה במיוחד.

22. יש לזכור, כי אמנם הנאשם עשה המעשה, בין השאר, מתוך תסכול הקשור למצבו כנכה. אולם, אין עדיין מדובר בפגיעה חד צדדית לגמרי. הנאשם כעס על אשתו על לא עוול בכפה, על כך שלא הצליחה לספק את דרישותיו. לא מתקיימות כאן כל נסיבות מקלות הקשורות להתנהגות הקרבן עובר לביצוע העבירה. לפיכך, יש כאן שיקול לקולה במסגרת סעיף 40ט(א)(5) לחוק העונשין, אך בהחלט לא לפי סעיף 40ט(א)(7) או (8) לאותו חוק.

23. **הפסיקה** שהגיש הסנגור אין בה כדי לסייע רבות לבית המשפט. עיקרה פסיקה ישנה מלפני תיקון 113. חלקה פסיקה המלמדת כי יתכן שגם במקרים חמורים ינקוט בית המשפט בדרך של שיקום, ואין בכך חידוש.

לעומת זאת, הפסיקה שהגישה המדינה רלוונטית, אך עיון בה שומט הקרקע מתחת טיעוני התובע, לעניין המתחם. דברי התובע כי מדובר "במקרים שהם פחות או יותר זהים לענייננו", שגוים, ומכל מקום, במקרים שהגיש שיש להם דמיון, נקבעו מתחמי ענישה פחותים בהרבה מהצעת התובע.

24. כזכור, טענת התובע לעניין המתחם הייתה כי זו צריכה לנוע בין 18 לבין 36 חודשי מאסר בפועל. פסק הדין היחיד מבית המשפט העליון שהגיש (רע"פ 1631/12 **פדידה נ' מדינת ישראל** (מיום 27.2.12)), אכן נוגע לאלימות ברמה דומה, אך זאת תוך הפרה של צו שיפוטי בעצם ההגעה לבת הזוג. המדובר שם באירוע הקודם לתיקון 113 אך העונש שהוטל היה 18 חודשי מאסר, בהתחשב ב- 20 הרשעות קודמות ותסקיר שלילי. משמע, לכל היותר ניתן ללמוד מכך שהצד העליון של המתחם הראוי, קרוב לצד התחתון שהציע התובע. הפסיקה שהוגשה מבית המשפט המחוזי, בעיקרה עוסקת בריבוי אירועים, האחד קודם לתיקון 113, והאחר (תפ"ח 802-06-12 **מדינת ישראל נ' ו.ק.** (מיום 17.2.13)), קובע מתחמים של 4-9 חודשים בגין מעשי תקיפת בן זוג שם (שהם במעט קלים יותר מהמקרה דנן), בניגוד בולט לטיעון התובע כאן. למעשה, התקדים המתאים ביותר, מבין אלה שהציג התובע, הוא ת"פ (שלום - נתניה) 48247-10-13 **מדינת ישראל נ' עדי כהן - ורמז** (מיום 29.5.14), שם דובר באלימות כלפי בת זוג, המשלבת איומים, מכת אגרוף, חניקה והטחת הראש ברצפה מספר פעמים, תוך גרימת נזק רפואי המזכיר הנזק המתואר בתיקנו. באותו מקרה סוקרת כב' השופטת ציגלר פסיקה נוהגת למקרים דומים למקרה שלה וקובעת בסופו של יום מתחם ענישה הנע בין 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לבין 18 חודשי מאסר בפועל.

25. נוכח כל האמור, **על יסוד הפסיקה שהגיש התובע**, בשים לב לנסיבות המעשה במקרה דנן, אאמץ את המתחם שנקבע בבית משפט השלום בנתניה, **ויש להעמיד את מתחם העונש הראוי למעשה המתואר בכתב האישום על מאסר בפועל, וזאת בין 6 חודשי עבודות שירות לבין 18 חודשי מאסר מאחורי סורג ובריח.**

חריגה מהמתחם

26. הסנגור העמיד שאלה משפטיות בדבר הנסיבות בהן יחליט בית המשפט על חריגה מן המתחם, במסגרת סעיף 40ד(א) לחוק העונשין. בהקשר זה, צודק הסנגור בטענתו כי, כאשר אין מדובר במעשה שיש עמו חומרה יתרה, ניתן להורות על חריגה מן המתחם, אף אם לא מתקיימות נסיבות מיוחדות. עם זאת, יש לקבוע כי הנאשם "השתקם" או כי "יש סיכוי של ממש שישתקם".

27. השאלה הראשונה היא אם כן, אם מדובר במקרה בו אשמת הנאשם היא בעלת "חומרה יתרה". מעשה אלימות כלפי גופו של אדם יהיה בדרך כלל מעשה חמור. אין ספק שאלימות בין בני זוג, מהווה מעשה חמור עוד יותר, והמחוקק אף הגדיר הפגיעה בבן זוג, כנסיבה מחמירה, המכפילה את עונשו המרבי של מי שפוצע או חובל (סעיפים 335 ו-382 לחוק העונשין). עם זאת, דומני שהביטוי שהמחוקק נקט בו "חומרה יתרה", צריכה להיות מפורשת כעבירה שיש בה משהו מעבר ל"נסיבה מחמירה" מצויה, היינו כבעלת מאפייני חומרה מיוחדים. **מבלי לקבוע מסמרות, דומני כי מקרה זה, שהוא אירוע חד פעמי על פני רגעים אחדים, שלא גרם לחבלה חמורה, אף שמעשה חמור הוא, אינו בעל "חומרה יתרה", כמשמעו בסעיף 40ד**

לחוק העונשין.

28. עתה יש לבחון אם התקיים התנאי כי הנאשם "השתקם" או כי "קיים סיכוי סביר שישתקם". דומני, שנוכח האמור בתסקירים, לפיהם הנאשם נמצא כעת בשלבים ראשונים של הפנמת הבעייתיות בהתנהלותו ועמדותיו, ומצריך עדיין טיפול לא קצר, אין לומר כי מדובר במי ש"השתקם". עם זאת, בשים לב להערכה האופטימית של שירות המבחן, המאמצים שהשקיע באפיק השיקומי עד כה, התרשמות עד האופי, ראש העיר מר טלאל אלקרינאוי, והמכתב מטעם גורמי הרווחה בעירייה (נע/1), **יש לומר בהחלט כי "קיים סיכוי שישתקם" ורשאי בית המשפט לחרוג מן המתחם.**

29. עתה, יש לבחון **אם ראוי לחרוג מהמתחם** בנסיבותיו של מקרה זה. הרי כלל הוא, שהעובדה שבית המשפט רשאי לחרוג מן המתחם, אין משמעו שהוא חייב לעשות כן, והדבר תלוי בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה (רע"פ 7572/12 **הזייל נ' מדינת ישראל** (מיום 23.10.12)). עם זאת, כאשר מדובר באדם ללא עבר פלילי, שהוא נורמטיבי בדרך כלל, אשר עומד בתנאי הבסיס לשיקום, ושיקולי הגמול וההלימה אינם בעלי משקל מכריע, ניתן לבטא שיקולי השיקום, תוך חריגה מהמתחם. זאת, בין על ידי הטלת עונשים שהם שיקומיים באופיים, ובין על ידי הקלה משמעותית בעונש, כדי לאפשר סיום שלב הענישה והתפנות הנאשם לשיקום בהקדם (ע"פ 1903/13 **עיאשה נ' מדינת ישראל** (מיום 14.7.13) ע"פ 4945/13 מדינת ישראל נ' **עבד אלכרים סלימאן** (מיום 19.1.14)).

30. ראוי להבהיר ולהדגיש כי **נסיבותיו האישיות של הנאשם, שאינן נוגעות לשאלת השיקום, אינן יכולות להשפיע על השיקול אם לחרוג מן המתחם אם לאו**. הרי לנאשם יש שיקולים משמעותיים לקולה, במרכזן נכותו המשמעותית, המקשה עליו את ההתמודדות עם פעילויות היומיום. אולם, שיקול זה עצמו לא יכול להילקח בחשבון במסגרת השיקולים אם לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עושו של הנאשם **לפי שיקולי שיקומו....**" (ההדגשה נוספה). **אכן, מותר לקחת בחשבון כי הנאשם במהלך הטיפול למד להתמודד טוב יותר עם נכותו, כחלק ממערכת הכלים המאפשרת להימנע ממצבי תסכול, או לפחות מביטוי התסכול בכעס ואלימות, שכן זהו חלק מן השיקום. אולם עצם הקושי הנובע מהנכות אינו מהווה שיקול שיקומי, ואינו יכול להילקח בחשבון במסגרת פרק זה.**

31. נוכח השיקולים שפורטו לעיל, בהם עברו הנקי של הנאשם, התנהגותו הנורמטיבית בדרך כלל, ההסבר לביצוע העבירה על רקע מצוקתו, השינויים שעבר במהלך הטיפול, לרבות דרכי התמודדות עם הנכות ועם רגשות התסכול במערכת היחסים הזוגית, והתרשמות שירות המבחן, שירות הרווחה וראש העיר ממצבו, הרי **שיש כאן לכאורה נימוקים היכולים להצדיק חריגה מהמתחם**. אם מוספים על כך את האינדיקציות והתרשמות של שירות המבחן כי המשך טיפול ישפר עוד את דרכי התייחסותו, **נראה שיש לבחון דרך לאפשר המשך טיפול תחת הנחיית שירות המבחן, ללא מאסר בפועל מאחורי סורג וברית, או לחלופין מאסר קצר ביותר, שלא יהיה בו כדי לשבור במידה בלתי הפיכה את הרצף הטיפולי**, והדבר יכול להצדיק חריגה מן המתחם לפי הצורך.

שיקולי ענישה בתוך המתחם

32. במישור זה אין למעשה מחלוקת בין הצדדים כי העונש הראוי לנאשם, אם הוא מוטל בתוך המתחם, צריך להיות בצדו התחתון של מתחם העונש ההולם. "כלל אצבע", או לפחות תוצאה רווחת היא, כי מי שאין לו עבר פלילי והודה בשלבים ראשוניים של המשפט, חסך בזמן בית המשפט זמנם של יתר הגורמים, תוך הבעת חרטה, עונשו הראוי יימצא בערך ברבע המרחק שבין הצד התחתון של המתחם לצדו העליון. זאת, אם אין שיקולים מיוחדים אחרים, כגון הסדר טיעון, חסכון חריג בזמן שיפוטי, ייתור עדות קשה במיוחד או נסיבות מקלות או מחמירות אחרות. משמע, במקרה זה, אלמלא הנסיבות החריגות, העונש הראוי היה עומד על בערך 9 חודשי מאסר בפועל.

33. יחד עם זאת, בפרק זה, בניגוד לפרק הקודם, יש משקל משמעותי מאוד לנכותו של הנאשם, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בתסקיר ובתעודות הרפואיות (נע/2). הנאשם יכול ללכת בעזרת הליכון או קביים למרחקים קצרים מאוד, ובפועל מתנייד באמצעות כיסא גלגלים. שליטתו על הסוגרים גם כן אינה מלאה. אמנם, כפי שציין התובע בצדק, העבירה בוצעה בעת שהיה הנאשם במצבו הרפואי הזה. אולם, עדיין יש לקחת בחשבון כי מצב רפואי זה מקשה מאוד על ביצוע של כל עונש. **דומה כי נסיבה זו, המצטרפת למשקל הניתן להודיה, לחסכון בזמן שיפוטי, להעדר עבר פלילי, לחרטה ולפעולות שנעשו על מנת להגיע לשיקום, מביאים את הענישה הראויה אל גבול הצד התחתון של המתחם.**

שקילה ואיזון

34. נמצא כי מתחם העונש הראוי למעשהו של הנאשם, נע בין 6 חודשי מאסר בעבודות שירות ל- 18 חודשי מאסר בפועל. נסיבותיו האישיות של הנאשם הן בעלות משקל מיוחד, המביאות את העונש הראוי לו לצד התחתון של המתחם. מעבר לשיקולים אלה, נמצא כי שיקולי השיקום במקרה זה מאפשרים ואף מצדיקים הקלה נוספת על הנאשם, תוך חריגה ממתחם העונש הראוי.

35. השאלה עתה היא **עד כמה ראוי להקל על הנאשם, בשים לב לשיקולי השיקום**. כאמור בפסיקה שאוזכרה לעיל, עצם קיום שיקולי השיקום אינו מאיין את עקרון ההלימה. במשפטם של בגירים בגין מעשה פשע, ובוודאי אלימות בתוך המשפחה, לא נכון לוותר כליל על ענישה מוחשית, אלא במקרים חריגים ונדירים. אין מנוס מעריכת איזון בין שיקולי השיקום לשיקולי הענישה תוך ניסיון לאתר עונש ממשי אשר פגיעתו בשיקום פחותה.

36. לכאורה, **העונש הראוי במקרה זה הוא עונש מאסר בעבודות שירות**. עונש מאסר בעבודות שירות יש בו ביטוי מספיק לחומרת המעשה של הנאשם, בהיותו עונש מאסר בפועל. עם זאת, העונש חוסך מהנאשם את השהייה מאחורי סורג ובריה, דבר שיהיה קשה מאוד עבור הנאשם, בשים לב למגבלותיו הרפואיות. דא עקא, שמגבלות רפואיות אלה עצמן עלולות למנוע מהנאשם מלהיות כשיר למאסר בעבודות שירות. למרות זאת, ולמרות שיקולי השיקום שפורטו, **איני סבור שניתן וראוי במקרה זה להימנע ממאסר בפועל כלשהו. שכן, בכל זאת מדובר במי שנקט אלימות קשה ומשפילה כלפי בת זוג. ביטוי החברה לסלידה מהתנהגות זו חייב לבוא לידי ביטוי לא רק במילים, אלא גם בענישה, שיש בה הבעה הולמת של חומרת המעשה ורשעתו של העושה.**

37. שיקולי השיקום מביאים לכך שיש לקצר במידת מה את תקופת המאסר, בין בעבודות שירות ובין בדרך

אחרת, על מנת לצמצם למינימום, את קטיעת המסלול השיקומי בו נמצא הנאשם, במרכזו הקשר הזוגי המתאחה והפיקוח של שירות המבחן.

38. נוכח כל האמור, לא אסיים ההחלטה היום בגזר דין ואבקש את חוות דעתו של הממונה על עבודות השירות שמא ניתן להתאים עבודות שירות עבור הנאשם, למרות נכותו. אם כן, ואם הנסיבות לא ישתנו עד מועד מתן גזר הדין, יהיה ראוי הנאשם למאסר בעבודת שירות בטווח של 3 או 4 חודשים. אם יתברר כי הנאשם אינו מתאים לעבודות שירות, הרי שלא יהיה מנוס מהשתת עונש מאסר מאחורי סורג ובריח, לתקופה קצרה עוד יותר.

39. ברי כי על עונשים אלה יהיה נכון להוסיף ולהשית צו מבחן, מאסר על תנאי והתחייבות.

40. יש מקום ליתן תסקיר משלים לקראת הדיון הבא, על מנת לוודא כי שיקולי השיקום במקומם עומדים. למותר לציין ששינוי נסיבות יכול להביא לשינוי במערכת האיזונים לקראת מתן גזר דין.

נוכח כל האמור, הדין נדחה לטיעון משלים לעונש לאחר קבלת חוות ממונה על עבודות השירות ליום **29.10.14 שעה 10:00**.

שירות המבחן ייתן תסקיר עדכני לאותו יום, או יודיע כי אין לו מה להוסיף.

המזכירות תעביר עותק ההחלטה לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

הודע לנאשם מועד הדיון.

ניתנה היום, כ"ה תמוז תשע"ד, 23 יולי 2014, בנוכחות
הנאשם, ב"כ עו"ד סעדה והתובע עו"ד מסעד.